

8x.D^o 110/20.10.2016.
с. Сусам

ИНФОРМАЦИЯ

ЗА

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ Минерални бани п.код 6343	
РЕГИСТРАЦИОНЕН ИНДЕКС И ДАТА	
5480	20.10.2016.

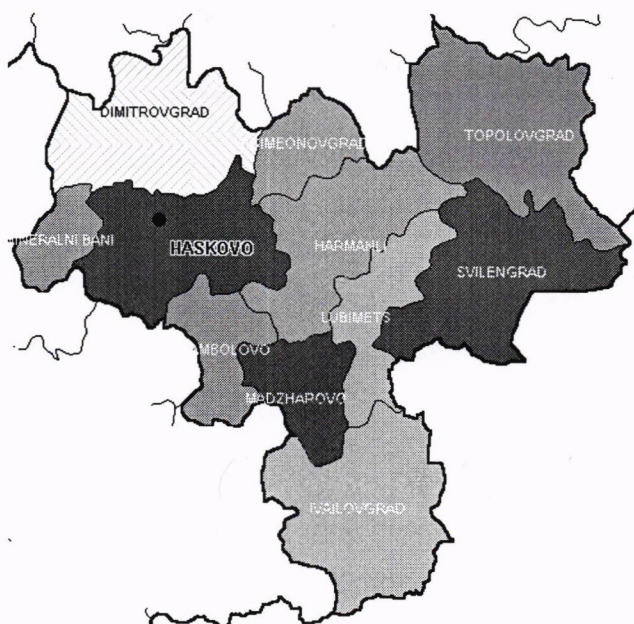
ПРЕЦЕНЯВАНЕ НА НЕОБХОДИМОСТТА

ОТ

ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

НАИМЕНОВАНИЕ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ:

"Изграждане на пречиствателна станция за битови и отпадни води
в землището на с.Сусам,общ Минерални бани "



ИНВЕСТИТОР:

ОБЩИНА МИНЕРАЛНИ БАНИ
ОБЛАСТ ХАСКОВО

Вх. №.....

ДО

ДИРЕКТОРА НА
РИОСВ- ХАСКОВО

ИНФОРМАЦИЯ

за преценяване на необходимостта от оценка на въздействието върху околната среда

Приложение № 2 към чл. 6

НАИМЕНОВАНИЕ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРОЕКТ:

“Изграждане на пречиствателна станция за битови и отпадни води в землището на
с.Сусам ,общ.Минерални бани”

I Информация за контакт с възложителя

1. Име, ЕГН, местожителство, гражданство на възложителя - физическо лице, седалище и единен идентификационен номер на юридическото лице:

- Община Минерални бани, ИН 000904743
Мюмюн Али Искендер- кмет на община Минерални бани

2. Пълен пощенски адрес.

- с.Минерални бани
Област Хасково
бул.”Васил Левски”№ 3

3. Телефон, факс и e-mail.

- телефон 03722/ 20-20
- факс 03722/20-60

- min_bani@abv.bg

4. Лице за контакти.

Байрям Иляз

Тел. 0888 643 065;0876 444 966

Email: bayram_81@mail.ru

II. Характеристики на инвестиционното предложение:

1. Резюме на предложението:

Регион: Южен Централен планов регион на България

Област: област Хасково

Община: община Минерални бани

Надморска височина: от 200 до 299

Площ землище: 37.804km²

Население: 532 човека- 15.03.2015)

Село Сусам се намира в северните склонове на Източните Родопи, на 20 километра западно от град Хасково и близо на два-три километра северно от Хасковските Минерални бани – сега общински център. Населеното място е разположено край река Узундере (Дългата река), която извира от Душковския балкан. В нея се влива Банска река, която минава през Татарево, Гарваново и Клокотница и се влива в река Марица западно от Димитровград.. Селото е сгущено край двата бряга, ориентирано запад – изток. Околовръст е заобиколено от височини: на северозапад от „Света Неделя“, на север от „Куртъла“ и връх „Свети Илия“, на изток от „Оман тепе“, на юг от „Свети Георги“ и „Вешовица“. Колкото се отива на юг, толкова повече се доближава и се навлиза в последните предпланини на северните склонове на Източните Родопи, за да се стигне до най-високия връх там връх „Аида“, висок 850м. Обратно, колкото се отива на север, толкова повече се навлиза в тракийската низина, за да се стигне до река Марица при село Ябълково. Ако се тръгне на запад, се навлиза в големия Балкан, който опира до землищата на селата Буково и Искра – Първомайско, а оттам през Асеновград до същинските Родопи, където е разположен Бачковският манастир. Землището му граничи със землищата на съседните села: Брястово, Татарево, Светлина, Бодрово, Минерални бани и Воден. Теренът е пресечен с ридове, хълмове, котловини и низини. Климатът е умерено континентален, в отделни периоди през годината предхожда към средиземноморски. Валежите не са равномерни. Сусамската река е едно допълнително украшение на селото. Протегнатата, със широкото си 40 – 60 метрово корито, обрасло по цялото си протежение с върбалак и друга крайречна растителност.

Сусам е добре благоустроено село. Улиците са изправени, достатъчно широки. Има оформен център с голям площад, заобикалян от сградите на читалището, кредитната кооперация, кметството и черквата. В махалите на по-големите кръстовища има също площади. Селото е водоснабдено, електрифицирано и радиофицирано. Улиците са асфалтирани. Обществените сгради кметството, здравната служба, сградата на кредитната кооперация и черквата са с добра материална база..

С присъединяването си към Европейския съюз България поема ангажмента да въведе и приложи на практика стандартите и изискванията на съюза. Реализацията на настоящето инвестиционно предложение „Изграждане на пречиствателна станция за битови и отпадни води в землището на с.Сусам, общ. Минерални бани“ в имот с № 605013, м. „Банска река“, землище на с.Сусам е част от тази политика, като за целта има изготвен проект. Предпоставките за реализацията му са налице – канализацията на населеното място по проект е изградена напълно.

Проектът цели да намали неблагоприятното влияние върху околната среда, чрез модулно пречиствателно съоръжение, което изпуска вече пречистените отпадни води в съответствие с Българските стандарти за управление на заустваните отпадъчни води - Наредба 6 от 2000 год., за емисионни норми и допустимо съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водните обекти.

Водоприемник на пречистените отпадни води ще е водоприемник II-ра категория -река Банска

Инженерно геоложките условия в района на обекта са подходящи за на новите пречиствателни съоразения и площадковите тръбопроводи. На проучвателната площадка са установени следните литоложки разновидности :разноедър чакъл и валуни с пясъклив запълнител и пясък заглинен. Няма опасност от свлачищни вследствие на проектираното строителство.

Районът на обекта попада в IX степен по скалата на Медведев- Шпонхойер-Карник сеизмичното райониране на страната с коефициент на сеизмичност $K_s = 0.27$, съгласно нормите на проектиране на сгради и съоразения в земетръсни райони- „Наредба” 07/2.

Инвестиционното предложение попада към чл.11, буква „в” на Приложение № 2 към чл.93 ,ал.3 на ЗООСВ/ДВ ,бр.77 от 2005год/. и подлежи на процедура по преценяване на необходимостта от извършване на оценка за въздействие върху околната среда.

от Директора на РИОСВ , съобразно критериите на ал.4.

Информацията за преценка и необходимостта от ОВООС се изготвя по изискванията на глава VI от ЗООС.

2. Доказване на необходимостта от инвестиционното предложение:

Инвестиционното предложение е за изграждане на пречиствателна станция за отпадни води в землището на с.Сусам, общ.Минерални бани.Релизизацията му ще е заключителен етап от довършването на цялостната канализация на общинския център. Битово-фекалните води ще се включат в пречиствателната станция посредством довеждащ колектор, чието трасе ще бъде довършено паралелно с пречиствателната станция.

Площадката на ПСОВ ще се изгради в имот № 605013 – частна общинска собственост, на площ от 2,845 дка/пасище –мера/-, в м.,„Банска река“, непосредствено край коритото на същата река на около 500м североизточно от селището. Пречиствателната станция ще е модулна, ще бъде проектирана за 1500 ЕЖ.

Основните технологични съоразения са:

- Аноксичен резервоар (денитрация),
- резервоар за нитриране и вентилация,
- резервоар за утаяване,
- резервоар за хлориране,
- преса Моно белт.

С предвидената технологична схема ще се постигат показатели за заустване във водоприемник II-ра категория (река Банска), с влажност на обезводнената утайка – 78%. Съоръжението ще е заводско изпълнение от стоманобетон с добра хидроизолация. Канализацията ще се изпълни с PVC-тръби. Необходимата площ за временни действия ще е в рамките на имота.

Формираните отпадни води са следните количества:

- Максимално годишно разрешено зауствано водно количество –
 $Q_{\text{год}}$ – до 240 954м³/год.
- Q средно/ден - 660м³
- Q макс/час - 71.5м³
- Активна реакция рН 6.5-8.5

Показатели на изход ПСОВ

- ХПК < 125 mg/l
- БПК5 < 25 mg/l
- Неразтв, в-ва < 60mg/l

3. Връзка с други съществуващи и одобрени с устройствен или друг план дейности:

Няма връзка с други съществуващи и одобрени с устройствен или друг план дейности в обхвата на въздействие на обекта на инвестиционното предложение .

Не са необходими издаване на съгласувателни/разрешителни документи по реда на специален закон.

Няма връзка с други съществуващи и одобрени с устройствен или друг план дейности в обхвата на въздействие на обекта на инвестиционното предложение .

Не са необходими издаване на съгласувателни/разрешителни документи по реда на специален закон.

4. Подробна информация за разгледани алтернативи:

По отношение на алтернативи, предвид ограничението за използване на нов терен, заетост на имотите и внимателното подбиране на подходящото място за реализация, проектът е без друга алтернатива. Като допълнителни предимства може да посочим близост на път от републиканската пътна мрежа и много добрите възможности за транспортен достъп на машини и техника, ангажирани в строителството

5. Местоположение на площадката, включително необходима площ за временни дейности по време на строителството:

Инвестиционното предложение „Изграждане на пречиствателна станция за битови и отпадни води в землището на с. Сусам” ще се изгради в имот № 605013 – частна общинска собственост, на площ от 2,845 дка, в м. „Банска река“, непосредствено край коритото на същата река на около 500м североизточно от селището. Необходимата площ за временни дейности по време на строителството ще е в извън населеното място, а при необходимост ще се ползват терени и площи в с. Сусам. Налични са необходимите площи за складиране на материали, както и за извозването на скални маси и изкоп земни почви на отвал. Формираните нарушения, както и прилежащите територии, ще бъдат третираны съгласно нормативните разпоредби. Не е наложително осигуряване или закупуване на допълнителни площи при реализиране на инвестиционното намерение, освен временно депо за изкопи на отвал.

6. Описание на основните процеси (по проспектни данни), капацитет:

Технологичната схема за пречистване е класическа и включва:

- Аноксичен резервоар (денитрация),

- резервоар за нитриране и вентилация,
- резервоар за утаяване,
- резервоар за хлориране,
- преса Моно белт.

С предвидената технологична схема ще се постигат показатели за заустване във водоприемник II-ра категория (река Банска), с влажност на обезводнената утайка – 78%. Съоръжението ще е заводско изпълнение от стоманобетон с добра хидроизолация. Канализацията ще се изпълни с PVC-тръби.

Формираните отпадни води са следните количества:

- Максимално годишно разрешено зауствано водно количество –
Q_{год} – до 240 954 м³/год.
- Q средно/ден - 660 м³
- Q макс/час - 71.5 м³
- Активна реакция рН 6.5-8.5

Показатели на изход ПСОВ

- ХПК < 125 mg/l
- БПК₅ < 25 mg/l
- Неразтв, в-ва < 60 mg/l

Реализирането на инвестиционния проект: приемаме като част от цялостен интегриран проект за управление на водите и решаващ проблемите на населените места Сусам и общинския център Минерални бани и и подобряване на привлекателността им.

Реализацията на проекта ще има и социален ефект, като по време на неговото изграждане ще се осигурят и няколко работни места.

7. Схема на нова или промяна на съществуваща пътна инфраструктура:

Проекта ще се реализира извън населеното място с. Сусам. Не предвижда изграждане на нова или съществена промяна на съществуваща пътна инфраструктура. В непосредствена близост край имота минава полски път, който води до главния път от републиканската пътна мрежа.

Обекта ще се захранява с питейна вода от водопровода на селото. Повърхностните води ще се отвеждат чрез изградена отвеждаща дъждовна инсталация. Строителните отпадъци, получени в процеса на строителство, ще се извозват на специална площадка, определена от Общинска администрация. Битовите отпадъци ще бъдат извозвани на депо.

8. Програма за дейностите, включително за строителство, експлоатация и фазите на закриване, възстановяване и последващо използване:

- Начин на застрояване - свободно
- Плътност на застрояване – 80%
- Възможна височина – от 3 до 10 м

- Интензивност на застрояване Кинт -2.0
- Мин.озеленена площ – 20 %

Срокът за който ще бъде изградено и въведено в експлоатация инвестиционното предложение се очаква да бъде до 6 месеца.Този срок включва три подетапа:

- Предварителен етап - 2 месеца, със следните дейности:
 - проектиране;
 - съгласуване, получаване на разрешения;
 - избор на изпълнител;
 - сключване на договор за възлагане;
- Строителен етап - с продължителност 3 месеца, включващ дейности по:
 - доставка и материали
 - строителство и монтаж
 - възстановяване на настилки
 - довършителни работи;
 - рекултивация и озеленяване;
- Заключителен етап - с продължителност 1 месеца и включва:
 - приемателни комисии;
 - получаване на разрешение за въвеждане на обекта в експлоатация.

По време на строителството наличнич хумусен слой ще се задели на специална площадка и в последствие ще се ползва за вертикална планировка.Изкопните маси ще се използват за заравняване и оформяне на околните терени.

9. Предлагани методи за строителство:

Проектирането на инвестиционното предложение е еднофазно - технически проект.Проектното решение е съобразено, изцяло с техническото задание, със законовите и нормативни изисквания и с данните предоставени от Община Минерални бани.Настоящата информация за оценка на необходимостта от изготвяне на доклад за ОВОС е изготвена на базата на предварителни проучвания, поради което тук изложените методи за строителство се базират на традиционно използваните такива за този тип.

10. Природни ресурси, предвидени за използване по време на строителството и експлоатацията.

По време на изграждането на инвестиционното предложение ще бъдат необходими основни строителни материали:чакъл,баластра филц,пясък ,трошляк,бетон и др.Материалите ще се доставят от фирмата изпълнител или нейни доставчици.

Ще бъдат използвани на обекта и:

- Електроенергия за захранване
- Вода за производствени нужди;
- Вода за питейно-битови нужди;
- Нефтопродукти за моторните превозни средства и използваните машини

Обекта е с непроизводствено предназначение.Суровини и материали имащи пряко отношение към опазване на околната среда не са предвидени за използване

11. Отпадъци, които се очаква да се генерират видове, количества и начин на третиране:

Очаква се такива да се формират при извършване на ,като основно ще бъдат земни маси и строителните отпадъци и незначително количество твърди битови отпадъци и утайки от ПСОВ . Обектът е с непроизводствено предназначение.Управление на дейностите по отпадъците предвижда мерки за постигане на целите:

1. Намаляване или ограничаване образуването на отпадъци, както и на степента на тяхната опасност;
2. Рециклиране, регенериране или други форми на оползотворяване;
3. Екологосъобразно обезвреждане;

Суровини и материали, имащи пряко отношение към опазване на околната среда не са предвидени за използване.Възможните от тях ,ще бъдат повторно използвани/рециклирани/.Остатъчните количества от тях ще бъдат третирани по съответния нормативно установен ред. Ще бъдат генерирани основно строителни отпадъци и съгласно Наредба 3 от 01.04. 2004 г. за класификация на отпадъците (ДВ, бр. 44/2004 г.) приложение 1 към чл. 5, ал. 1 от нея,са както следва:

№	Вид на Отпадъка	Наименование на отпадъка	Шифър	Третиране
1	2	3	4	5
1	Неопасни-битови	Твърди битови отпадъци	20 03 01	Регионално депо за ТБО
2.1		Изкопани земни маси на отвал- различни от упоменатите в 17 05 05;	17.05.06	Площадка определена от Об.А и ползване отново
2.2		почва и камъни –слабоскални , средноскални и скални маси различни от упоменатите в 17 05 03	17.05.04	Площадка определена от Об.А и ползване отново
2.3		смеси от строителни отпадъци(бетон, тухли, керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия), различни от упоменатите в 17 01 06	17.01.07	Депо за строителни отпадъци
2.4		Утайки от ПСОВ- обезводнени	19.08.05	Депо за ТБО или в земеделието

Строителните отпадъци ще се извозват на специална депо/площадка, определена от общинска администрация,а ТБО ще се събират и извозват от фирмата концесионер,и третират в следствие на регионалното депо. Утайките от ПСОВ ще се извозват регулярно от специализирана фирма ,с която за целтаще се сключи договор.

12. Информация за разгледани мерки за намаляване на отрицателните въздействия върху околната среда.

Намаляване на социално-икономическия ефект

Не е необходимо смекчаване на въздействието.

Заключение:

В социално-икономическо отношение проектът ще има благоприятно въздействие, подпомагайки икономическата активност и икономическия растеж по начин, който е напълно съвместим с екологичната политика на общината.

По отделните компоненти на околната среда мерките за намаляване на отрицателните въздействия върху околната среда са:

1. Атмосферен въздух.

Качеството на атмосферния въздух в района е добро. Няма развита тежка индустрия, нито големи източници на вредни емисии или замърсители с неорганизиран вредни вещества. Незначителни локални емисии от изгорели газове ще се формират от преминаващите МПС, но потокът от коли е минимален. Транспортното разстояние за доставка на строителни материали трябва да бъде, по възможност най-кратко, при поддържане на подходящо качество. Трафикът на транспортни средства ще бъде ограничен до минимум 1-3 курса на ден. Маршрута на транспортните средства ще бъде съгласуван с ръководството на община Минерални бани

Незначително локално емисионно завишено съдържание на прах може да се очаква при извършване на изкопните работи по време на строителството, но въздействието ще е само в рамките на обекта. Количеството на изгорелите газове ще е минимално, като и то може да се сведе до незначително при работа с изправна техника. Освен тези мерки е необходимо да се предвидят мерки за намаляване на въздействието от горивата използвани за строителната механизация и транспортната техника.

2. Подземни и повърхностни води

Предназначението на обекта е непроизводствено, като няма да бъдат замърсявани допълнително подземните и повърхностни води. По скоро ще бъде намалено замърсяването им след пречистване на битовите отпадни води на село Сусам.

3. Шум и вибрации.

Няма източници на вредни физични лъчения. Инцидентно завишено шумово натоварване ще има при изкопно-подравнителни дейности, но те са с временен характер. Интензивните строителни работи ще се изпълняват само през деня.

Строителната механизация и машини трябва да отговарят на изискванията на Директивите на ЕС за допустимите нива на шум от строителни механизация и строително оборудване.

4. Отпадъци.

По време на строителството на обекта формираните битови отпадъци: строителни, скални и земни маси ще бъдат третирани съгласно нормативните разпоредби на действащото законодателство в страната. ТБО ще бъдат извозвани до регионалното депо, а строителните и остатъчните скални извозвани до депо, определени от общинска администрация, при необходимост съгласувано с РИОСВ-гр. Хасково.

5. Земи и почви.

Наличният хумусен почвен слой по време на строителството ще се задели на специална площадка и в последствие ще се използва за изравняване, възстановяване и оформяне на терени.

При ползване на товаро-разтоварната техника, за да не се предизвика аварийно изпускане на гориво или масло от тях, е необходимо същата да се държи винаги в изправно състояние.

6. Биологично разнообразие.

Инвестиционното предложение ще се реализира извън рамките на регулацията на населеното място и въздействието по време на изграждането на ПСОВ върху флората и фауната ще е незначително. Във флористично отношение разглежданата площ попада в район

Горна-Тракия (по Стоянов '66г., подрайон Източнородопски окръг на Македоно тракийската провинция (по Бондев '82).

В зоогеографско отношение обектът попада в Южната зоографска подобласт, Тракийски район, подрайон Източни Родопи. Той има сравнително ниска степен на фаунистично биоразнообразие, вкл. на редки и защитени видове.

Доминантни видове са дребните полски гризачи и дребни полски и горски птици - около 20 вида (сврака, сойка, синигер, полско врабче, кълвачи, лястовица, бял щъркел и др, които нямат гнездилища и постоянни местообитания в и около имота). Предвид местоположението си имотът няма отношение към миграционен коридор за прелетните птици и към местната ихтиофауна. Някои от представителите на фауната може и да напуснат местообитанията си, но ще се установят в съседство и временно ще се адаптират към некоренно различни условия до приключване на строителството, а след него отново ще се върнат.

13. Други дейности, свързани с инвестиционното предложение (например добив на строителни материали, нов водопровод, добив или пренасяне на енергия, жилищно строителство, третиране на отпадъчните води).

- няма

14. Необходимост от други разрешителни, свързани с инвестиционното предложение.

- Акт за публична общинска собственост № 830 /09.06.2008год
- Скица № К 02563/08.06.2016год. издадена от Общинска служба по земеделие за имот № 605013 от землището на с.Сусам.общ.Минерални бани
- Заповед за ПУП на имота № 166/03.06.2008год.-издадена от Кмета на община Минерални бани
- Акт за собственост
- Скица-виза за проектиране
- Писмо от НИНКН
- Съгласуване с ВК № 327/24.02.2009год № 320/24.02.2009год
- Съгласуване с Енергоразпределение № 327/24.02.2009год

15. Замърсяване и дискомфорт на околната среда.

Не предвижда създаване на дискомфорт в близост до строителството. Дискомфортът може да се породи при извършване на строителни работи през часовете за почивка на хората и най-вече при транспортиране през населени места на тежкотоварни машини и др. Предназначението на обекта изключва допълнително замърсяване на околната среда.т.е не могат да доведат до промяна или дисбаланс в съществуващата екосистема в района.

16. Риск от инциденти:

При Оценката от рискови ситуации се отчитат както предвидимите така и непланираните но предвидими събития, възможност от възникване на аварии, извънредни ситуации, увреждане на работната и околната среда и т .н. среда

Необходимо е същото преди започване изпълнението на обекта Изпълнителя да разработи инструкция за безопасна работа, която работещите на обекта са задължени да спазват и не допускат следните опасности:

- травма при извършване на изкопните работи;
- топлинно натоварване през горещите летни месеци;
- простудни и респираторни заболявания в студените сезони;

Инцидентите свързани с местообитанията на растенията и животните също ще бъдат сведени до минимум единствено при строителството на съоразенията и ще бъдат ограничени в рамката на площадката.

III. Местоположение на инвестиционното предложение

1. План, карти и снимки, показващи границите на инвестиционното предложение, даващи информация за физическите, природните и антропогенните характеристики, както и за разположените в близост елементи от Националната екологична мрежа.

Обекта не попада в елементи на националната екологична мрежа, както и в санитарни зони. Имотите, на които ще се реализира проекта са собственост на Община Минерални бани.

2. Съществуващите ползватели на земи и приспособяването им към площадката или трасето на обекта на инвестиционното предложение и бъдещи планирани ползватели на земи.

- не се засягат ползватели на съседни земеделски земи

3. Зониране или земеползване съобразно одобрени планове.

Няма зониране на земите представени в инвестиционното предложение. Теренът за реализация на инвестиционното предложение е съществуващ имот.

4. Чувствителни територии, в т.ч. чувствителни зони, уязвими зони, защитени зони, санитарноохранителни зони и др. Национална екологична мрежа:

Най-близко разположената защитена зона е „Родопи-Средни” код BG0001031 за опазване на природните местообитания, приета с Решение 661/16.10.2007 год на Министерски съвет. Предвид на характера на инвестиционното предложение, както и обстоятелството, че не попада в границите на защитената зона с реализацията си, инвестиционния проект няма вероятност от отрицателно въздействие върху защитената зона и видовете опазвани в нея. Той няма да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове предмет на опазване на защитена зона „Родопи-Средни”, тъй като ще се реализира на 0.8-1.0 дка в имот с обща площ 2.846 дка, с начина на трайно ползване „пасище- мера” пета категория.

Реализацията на проекта не засяга, а и липсват в близост санитарно-охранителни зони или регистрирани паметници на културата..

5. Качеството и регенеративната способност на природните ресурси.

Обектът попада в неурбанизираната територия. Инвестиционното намерение няма отношение към налични природни ресурси. Качеството и регенеративната способност на природните ресурси в района няма да бъдат засегнати

6. Подробна информация за всички разгледани алтернативи за местоположение.

Естеството на инвестиционното положение е тясно свързано с наличните природни дадености на района, съществуващите проекти и терени. В този аспект избора на друг терени и площи за обекта са без алтернатива.

IV. Характеристики на потенциалното въздействие (кратко описание на възможните въздействия вследствие на реализацията на инвестиционното предложение):

1. Въздействие върху хората и тяхното здраве, земеползването, материалните активи, атмосферния въздух, атмосферата, водите, почвата, земните недра, ландшафта, природните обекти, минералното разнообразие, биологичното разнообразие и неговите елементи и защитените територии на единични и групови паметници на културата, както и очакваното въздействие от естествени и антропогенни вещества и процеси, различните видове отпадъци и техните местонахождения, рисковите енергийни източници - шумове, вибрации, радиации, както и някои генетично модифицирани организми.

- хората и тяхното здраве

Технологията на изграждане на разглежданото инфраструктурно съоръжение не създава условия за възникване на комплексни здравни вредности, които да влияят върху работещите на обекта и населението в района. При изпълнение на строителството да се следи за точното изпълнение на нивелетата .

По време на строителството, по отношение на строителните работници, неблагоприятен здравен ефект могат да окажат редица фактори на работната среда и трудовия процес, а именно:

Неблагоприятен микроклимат. Работата ще се извършва зимно пролетния сезон, т.е "работа на открито" и в условията на нормален и преохлаждащ микроклимат. Преохлаждащият микроклимат увеличава честотата на простудните заболявания, заболяванията на скелетно-мускулната и на периферната нервна система.

Шум. Водачите на изкопните и на тежкотоварните машини ще са експонирани на наднормени шумови нива от порядъка на 80 - 90 до 100 dB/A. Наднорменото шумово въздействие оказва неблагоприятен ефект върху слуховата система и може да доведе до развитието на професионална твърдоухост. Шумът има неблагоприятен ефект върху централната нервна система, води до разстройство в съня, развитие на неврозоподобни състояния и е рисков фактор и за развитие на артериална хипертония.

Вибрации. Водачите на тежкотоварните машини ще са експонирани на общи и локални вибрации. При новата и съвременна техника те могат и да не надвишават допустимите норми. Наднормените нива на вибрациите в някои от тези машини (най-вече на остарялата техника) може да доведат до увреждане на вестибуларния апарат, опорно-двигателния апарат, увреждане на паренхимните органи и до развитието на вибрационна болест, което е срещано се професионално заболяване сред този вид работници.

Замърсяване на въздуха. Водачите на изкопните и на тежкотоварните машини ще са генератори на аспухови газове. При работа на открито не се очаква неблагоприятен здравен ефект. Освен това изкопните работи ще са в ограничен обем.

Прах. Строителните работници са изложени на неорганизиран прахови емисии. Едродисперсните прахове могат да имат само дразнещ характер върху горните дихателни пътища.

Травматизъм. Строителните работници, ангажирани с изкопни и монтажни работи, са с най-висока честота на трудов травматизъм. Има опасности при работа с остри ръбове, стърчащи предмети и изпъкнали елементи. Опасност също съществува от електрически ток при работа с ел. съоръжения и засягане на положени вече кабели.

Тежест на труда. Въпреки механизацията на голяма част от строителните дейности, част от тях изискват тежък физически труд, вдигане и пренасяне на наднормени тежести. Друга неблагоприятна особеност в много от дейностите е, че те се извършват в неблагоприятна работна поза и при значително статично напрежение на мускулите на тялото и крайниците. Това може да доведе до микротравми, до заболявания на опорно-двигателния апарат и нервно-мускулната система.

Необходимо е оторизираните лица да съблюдават за спазването на мероприятията за безопасност, хигиена на труда и пожарната безопасност, за да се гарантира нормална здравна среда на работа и да извършват мониторинг за здравното състояние на работещите.

Условието за здравна защита на населението са спазени и не се очаква въздействие върху здравето на живеещите в близост. При спазване на всички инструкции и строг контрол и управление на качеството на работната среда, не се очакват неблагоприятни въздействия върху здравето на работещите на обекта и населението в района.

В заключение По време на строителството не може да има неблагоприятен здравен ефект върху населението. По време на строителството, факторите на работната среда могат да оказват известно незначително въздействие върху здравето на работниците. Ефектът ще е временен и при предприемане на мерки за опазване здравето и безопасността на работниците, той ще е минимален.

- атмосферен въздух

Замърсяването на въздуха в населеното в района на проекта се дължи основно на автотранспорта. Селскостопанските дейности са допълнителен фактор за влошено качество на атмосферния въздух.

Изграждането на обекта ще бъде съпроводено с емисии на твърди частици и вредни за чистотата на въздуха газове, както от работата на машинния парк, така и от действието на технологичния транспорт.

Върху качеството на атмосферния въздух по време на строителство ще окажат влияние:

1. Прах

През времето на строителството основни източници на прах са:

- Пробивни работи

В процеса на строителството, ако се наложи може да се извършват изкопни работи на средно скални и скални маси с транспорт, вследствие на което може и да се наложи да се пробиват взривни дупки с пневматични пистолети. Препоръчваме ако се наложат такива пробивните работи да се изпълняват с водно биене, при което не се получава запрашаване на атмосферния въздух.

От всичко казано следва, че при изпълнението на пробивните работи не се очаква запрашаване на въздуха с вредно въздействие върху работниците и околната среда.

- Товарене, транспортиране и депониране на изкопните материали

За да се намали вероятността от запрашаване, трябва да се спазват следните мероприятия:

1. Да се поддържат в изправност кошовете на колите и капацитетите им. По този начин ще се избегне възможността за изтичане на материал по пътното платно, който при определени условия може да се превърне в прах.

2. Да се товарят равномерно автосамосвалите под техния капацитет, с което се избягва възможността за изтичане на материал, разливи по улиците и на строителната площадка.

3. При сухо и топло време да се навлажнява материалът и пръска пътя.

- Извършване на строително-монтажни работи

При изпълнението на строително-монтажни работи - направа на кофраш и арматура, наливане на бетон и др., не се очаква запрашаване на въздуха.

2. Токсични газове

- От автотранспорта

• Дизеловото гориво е основно при тежките товарни автомобили и другите машини, използвани в строителния процес (автокранове, бетон-помпи, валеци и др.).

Емисии ще бъдат формирани при използването на транспортна и строителна техника на обекта, която е предимно на дизелова тяга. От нея се емитират във въздуха разнообразни вредни вещества, чиито количества са пропорционални на мощността и времето на използване на машините. Основните токсични газове, отделящи се при изгарянето на дизеловото гориво, са: азотен оксид, въглероден оксид, серен оксид и въглеводороди.

3. Миризми

Съгласно изискванията на Европейската общност, допустимите стойности на миризмите не са строго и еднозначно определени с нормативни документи. Стойностите на един и същ вид може да варират в зависимост от информационния източник.

Като се има предвид количествата на токсичните емисии, които се отделят при изгарянето на дизеловото гориво, складирането на горивно-смазочни материали, можем да прогнозираме, че не се очаква миризмите в района да бъдат над типичните пределни стойности.

Вредно въздействие върху въздуха ще има евентуалното нерегламентирано изгаряне на някои видове строителни отпадъци, вместо разделното им събиране и тяхното съхраняване, извозване и обезвреждане по екологосъобразен начин. От изгарянето им могат да се получат вредни емисии, които за определен период от време да замърсят въздуха в района на обекта. Към този вид отпадъци се отнасят остатъци от изкуствената настилка опаковки от полиетилен и PVC опаковки, опаковки от дървесни материали, композитни многослойни опаковки, смесени опаковки от суровини и материали, остатъци от бои, мастила, лепила, адхезиви и смоли, съдържащи опасни вещества, дървесен материал от строителството, хартиени и картонени опаковки, опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества или замърсени с опасни вещества

Обектът като цяло няма да окаже влияние върху валежите, влажността и температурата на въздуха. В периода на строителството на инвестиционното предложение може да предизвика минимално несъществено влияние в локален мащаб върху атмосферния въздух на площадката през време на строителство (при спазване на необходимите предложени мерки негативното влияние ще се сведе до минимум), което няма да се отрази на съседните територии.

1.1 Организиран източници на отпадни газове

1.1.1 Емисии от енергийни източници : не

топлинна мощност - MW

количество произведена пара -kg/час

гориво- брикети -съдържание на сяра ..%

комин – височина m

температура на димните газове "С
 обем на димните газове на изход на коминаHm3/час.
 номинална и средна мощност на емисиите , г/сек.
 максимална - годишна емисия по компоненти....., t год.
 годишно топлопроизводство - Gj
 пепелно съдържание – %

характеристика на емисиите.

ПОКАЗАТЕЛИ	КОНЦЕНТРАЦИЯ mg/H m ³	НОРМА Mg\Hm ³
Прах		
Серни оксиди		
Азотни оксиди		
Въглероден оксид		

период на емисия , час/ден часови часови денонощен режим на работа:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1.2 Организиран източник на отпадни газове: **не**

1.2.1 Емисии от енергийни източници –

1.2.2 Емисии от производствената дейност –

1.1.3 Неорганизиран източник на вредни вещества във въздуха: - не

1.4 Източник на неприятни миризми: -не се очакват

1.5 Анализ на въздействието на проекта върху качеството на атмосферния въздух:

Влиянието на обекта върху качеството на атмосферния въздух е:

- Локално по обхват
- Незначително по степен на въздействие

Обща оценка по отношение на атмосферния въздух- с реализирането си проекта /обекта/ по време на строителство ,няма да се яви като замърсител на атмосферният въздух над ПДК,т.е. обекта не замърсява атмосферния въздух.

Средно годишната температура на въздуха е 12С, при средна температура през януари плюс 0,5С и през юли - 23,2С. Валежите са умерени - средногодишно около 600 мм, като снежната покривка е слаба до умерена, влажността на въздуха е умерена - средногодишно 73%, а мъгливостта е слаба - средногодишно 13-15 мъгливи дни. Поради това, както и поради открития хоризонт продължителността на слънцегреенето е твърде голяма - над 2100 часа

годишно. Обобщено лятото е твърде горещо, зимата - сравнително мека, пролетта настъпва рано - към първата третина на март, а топлата и слънчева есен продължава до края на ноември.

В климатично отношение обектът попада в района на Източнородопските речни долини, в Южнобългарската климатична подобласт/прилож1/. Климатът се характеризира с мека, топла зима, средна температура $+0,3^{\circ}\text{C}$, с чести затопляния под въздействието на средиземноморски въздух. Лятото е сравнително горещо (средна температура около $+25^{\circ}\text{C}$), като чести са дните с над 35°C , а пролетта настъпва рано и е по-хладна от есента. Температурата над 5°C е от началото на м. март до първата десетдневка на м. декември. Годишната сума на валежите в района е около 577 мм. Вътрешногодишният ход на валежите е с два максимума (м. май - юни и м. октомври) и два минимума (м. август - септември и февруари - март). Районът се намира в най-южната част на преходноконтиненталната климатична област и по отношение на вътрешно годишния ход на валежите се забелязва влияние на континентално-средиземноморския климат. Изразен е зимен максимум (ноември - януари) и лятно -есенен минимум (август-септември). Най-близката метеорологична станция е в гр. Хасково - на около 12 км в североизточна посока. За метеорологична станция Хасково преобладават целогодишно северните ветрове. Тихото време (безветрие) е със средна годишна честота 13,3%, като най-тихо е през октомври (22,5%). Силен вятър (скорост $> 14 \text{ m/s}$) се наблюдава в около 3 дни годишно и най-често е южен.

Последните десетилетия се характеризират с прояви на значителни колебания на климата, изразяващи се с редуване на сухи и валежни години, както и с по-голяма честота на екстремни явления, като дълги периоди с високи температури, продължителни засушавания и проливни валежи. Редица изследвания на климатичните промени в България показват наличието на статистически значими тенденции на намаляване на валежите и нарастване на температурите, в резултат на което се намалява овлажняването.

- Води

Инвестиционното намерение има пряко отношение към компонент "води". Съществува опасност от замърсяване на подземните води в случай, че по време на строителството генерираните отпадъци не се събират, съхраняват, транспортират и депонират на депото. На първо място ще се замърсяват атмосферните води, стичащи се по скатове на складираните на място и не извозени отпадъци. Те от своя страна могат да замърсят повърхностните води или част от тях могат да проникнат до подземните водоносни хоризонти и да предизвикат в някои от водоносните пластовете замърсяване, макар и незначително.

Питейна вода по време на изпълнение на проекта ще се ползва от водопреносната мрежа на с.Караманци.

2.1 Източник на водоснабдяване селската водопреносна мрежа съгласно временно разрешително от "Ви К" АД гр.Хасково

- за битови нужди – от водопроводната мрежа.

Необходими количества:

- **дневно** 0,3 куб.м - **месечно** 9 куб.м - **годишно** 108 куб.м

2.2 Отпадни води.

Формираните отпадни води са следните количества:

- Максимално годишно разрешено зауствано водно количество –
Q_{год} – до 240 954 м³/год.
- Q средно/ден – 660 м³
- Q макс/час – 71.5 м³

- Активна реакция рН 6.5-8.5

Показатели на изход ПСОВ

- ХПК < 125 mg/l
- БПК5 < 25 mg/l
- Неразтв, в-ва < 60mg/l

2.2.1 Отпадъчни води ,зауствани в повърхностни води, течения и водо

- **годишно** до 240 954 куб.м

2.2.2 Отпадни води зауствани в съществуващата канализационна мрежа:

- наличие на ПСОВ: не
- количество отпадни води:
- **дневно** . - куб.м
- **месечно** - куб.м
- **годишно** куб.м

2.2.3 Отпадни води ,зауствани в подземни хоризонти : не се предвиждат

2.2.4 Отпадни води ,зауствани в изгребна яма: - не

2.3 Утайки- да .

Обща оценка по отношение на води- с реализирането си проекта по време на строителство няма да се яви като замърсител на водите над ПДК.

- Почви

Плануваната дейност не предполага химично замърсяване или друго увреждане на почвата. Необходимо е да се работи с изправна техника, за да не се създадат предпоставки за аварийни разливи на масло и гориво.

При извършване на строителни работи е необходимо почвената покривка да се натрупа на временно депо в близост на обекта. В последствие тя може да се използва за подобряване качествата на някои от прилежащите терени или за създаване на зелени площи.

- земни недра

По време на строителството на обекта въздействията върху геоложката среда ще се изразят в механично нарушаване на приповърхностния й слой. По обхват се ограничава в границите на обекта и непосредствения терен около него. Освен това геоложката среда потенциално е застрашена и от качествени изменения, произтичащи от замърсяването й със строителни отпадъци, разливи на нефтени продукти от моторните превозни средства и др. Тези изменения обикновено са дълготрайни, тъй като въздействието им продължава и след отстраняване на източниците на замърсяване. По дълбочина и обхват въздействията върху геоложката среда по време на строителството се оценяват като **незначителни**.

Районът на обекта попада в IX степен от сеизмичното райониране на страната с коефициент на сеизмичност $K_s = 0.27$, съгласно нормите на прокетиране на сгради и съоразения в земетръсни райони. Въздействия в резултат от аварии върху подземните води,

геоложката среда и земните недра са възможни в резултат на: природни бедствия - земетресения, наводнения и др.; аварии в изградената вече водопроводна и канализационна мрежа; разливане на нефтопродукти и други опасни вещества и материали при пътно-транспортни произшествия. Тези евентуални въздействия са отрицателни, преки, временни и необратими, с обхват около и извън площадката на обекта и транспортните комуникации. Геоложките дадености в района на обекта не предполагат формиране на свлачищни или ерозионни процеси

-ландшафт

Строителството на обекта няма да наруши чувствително ландшафта на района.

При съблюдаването на тези препоръки, строителството на обекта няма да доведе до чувствителни промени в структурата и функционирането на ландшафта на района.

Поради липса на големи по мащаби строителни дейности, свързани с груби визуални въздействия върху ландшафта и на замърсители, отделени при строителния процес, ландшафтът на района няма да бъде сериозно променен и може да бъде незначително замърсен.

- минералното разнообразие

Първите научни сведения за района публикуват Ами Буе 1840, А. Винкел 1868, Ст. Бончев 1896, Г. Бончев 1905, 1921, 1925, В. Петрашек 1931 и др. Те първи споменават за оловно -цинковите орудявания на Чала и Иредже дере, а повишения интерес се материализира от френското дружество „Плакалница“, която през 1928 год. прокарва няколко къси галерия в района на село Габрово, граничещо с община Минерални бани.

В района се намира и Спахиевското рудно поле изградено предимно от магмени скали, отнасящи се към ефузивен, субвулкански и хипоабисален фациеси на палеогенския магматизъм, т.е :

- метаморфна свита изградена от амфиобол-биотитови, биотитови и двуслудени гнайси;
- приабонски комплекс представен от конгломерати, пясъчници и шисти;
- среднокисел вулкански комплекс представен от свита да андезитите и свита на латитите;
- дайкови скали/кисели вулкански скали/
- площно-хидротермални променени скали
- плиоцен
- квартернер

Единствено в България в Спахиевското рудно поле се намират находища на три места на туркоаз. До едно от местата намиращо се до злато-съдържащото находище „Чала“ има стари минни изработки, които вероятно са за добив на туркоаз.

В цялото рудно поле има находища на ахати, като едни от най-хубавите са намерени в района на село Колец.

-биологичното разнообразие и неговите елементи

Във флористично отношение разглежданата площ попада в район Горна-Тракия (по Стоянов '66г.), подрайон Източно-родопски окръг на Македоно тракийската провинция (по Бондев '82). В зоогеографско отношение обектът попада в Южната зоографска подобласт, Тракийски район, подрайон Източни Родопи. Той има сравнително ниска степен на фаунистично биоразнообразие, вкл. на редки и защитени видове. Строителството и функционирането на разглеждания обект няма да окаже чувствително въздействие върху флората и фауната в района. Не се очаква пряко или косвено отрицателно въздействие по отношение биологичното разнообразие за района.

- шумове, вибрации, радиации

Към факторите, които биха имали негативно отношение върху човешкото здраве, могат да се причислят шумът и влагата.

Източници на шум в околната среда са повечето дейности и технологични процеси, свързани с изграждането на строителни и добивни обекти (сондажни, изкопни, строително-монтажни, транспортни и др.), извършвани с различни видове машини, инсталации и транспортни средства. Основните използвани машини ще бъдат:

- Дизелови строителни машини;
- Среднотезжки товарни камиони;
- Тежки товарни автомобили.

При работа с тях ще се формират неблагоприятни за здравето на работниците нива на шум и вибрации от лошо поддържани двигатели и машини от недобре затворени кабинни и при неупотреба на антифони.

Регламентираните в нашата страна критерии за хигиенна оценка на шума в различни територии и зони на населените места са съответно:

- за постоянен шум - ниво на звука по крива $L_{dB}(A)$;
- за променлив с времето шум - еквивалентно ниво на звука $L_{eqdB}(A)$.
- Пределно допустимите нива на шума са диференцирани за дневния и нощния период, както и в зависимост от характера на територията.
- За съществуващи жилищни територии, разположени около главни артерии, нормите са:
- за дневен период - 60 dB(A);
- за нощен период - 50 dB(A).

За новопостроени жилищни територии те са съответно с 5 dB(A) по-ниски.

За територии с учебни и здравни обекти, детски градини и зони за отдих, изискванията са по-строги - 45 dB(A).

Районът е слабо засегнат от антропогенна дейност, което предполага липса на шумово натоварване и зони на акустичен дискомфорт.

В следващата таблица са посочени нивата на шума, излъчвани от различни видове машини, съоръжения и технологични операции, използвани в строителството. Данните са от литературни източници.

Машини, съоръжения, операция	Ниво на шума, dBA
Булдозер	97-105
Багер	80-91
Тежкотоварен самосвал	85-90
Товарене и разтоварване на строителни материали	92-103

Работната площадка на обекта ще се явява като източник на шум, излъчващ в околната среда нива около и над 90 dBA, в непосредствена близост до групите машини, съоръжения и инсталации, които могат да се разглеждат като точков или площен източник на шум, в зависимост от разположението им върху площадката.

Източник на шум в околната среда ще бъде и обслужващият тежкотоварен транспорт.

Като имаме предвид, че звуковото ниво на шума намалява с логаритмичен закон по формулата

$$AL = 20 \lg Z$$

където Z - разстоянието от източника на шум, получените резултати помещаваме в следващата таблица.

Разстояние до източника	1	2	4	8	16	32	64	128	256	512	1024
Шум в dB(A)	90	84	78	72	66	60	54	48	42	36	30

На всяко удвояване на разстоянието шумът намалява с 6 dB(A).

Най-съществено въздействие нивото на шума ще окаже на обслужващите строителната и транспортна техника. То е условие за развитие на неблагоприятен здравен ефект върху слуховия анализатор и централната нервна система. В този аспект трябва да се наблегне на личните предпазни средства.

- Защитени територии

Категория Поддържан резерват:

Поддържан резерват "Борака"



Намира се в землището на с. Сърница, община Минерални бани, Хасковска област. Поддържания резерват има площ 11,1 ха. Обявен е със заповед № 163 от 22.04.1966г. за резерват, след което през 1999г. със заповед № РД-384/15.10.1999г. е прекатегоризиран като Поддържан резерват с площ 12,7 ха. Обявен е с цел опазване на вековна, естествена, саморазмножаваща се гора от черен бор. Средната възраст на дърветата е между 120г и 150г. Поддържаният резерват се стопанисва и охранява от РИОСВ-Хасково.

В Община Минерални бани има един поддържан резерват „Борака“, една защитена местност „Айда“ и пет природни забележителности.

Защитена местност „Айда“



Намира в землището на с. Спахиево, община Минерални бани, Хасковска област. Защитената местност има площ от 3,5ха. Обявена е със заповед № РД-549/07.05.2003 на МОСВ. Представлява естествена, вековна, семенна букова гора. Преди да бъде обявено за защитена местност "Айда" е било историческо място, тъй като там е бил организиран бивак на чета "Ангел Войвода". Защитената местност се стопанисва и охранява от Държавно лесничейство Хасково под контрола на РИОСВ Хасково.

Природна забележителност “Находище на момина сълза и божур”
Намира се в местността Дренака в землището на с. Спахиево, община Минерални бани, Хасковска област. Природната забележителност има площ от 3 ха. Обявено е със заповед № 415/12.06.1979 на КОПС. Обявено е с цел опазване находище на момина сълза и божур.

Природна забележителност “Орлова скала”

Намира се землището на с. Сърница, община Минерални бани, Хасковска област. Природната забележителност има площ от 1,5 ха. Обявена е със заповед № 1427/13.05.1974 на МОСВ. Представлява комплекс от интересни и величествени скали, някои от които достигат 30-40 м. височина. Това е скален феномен, наподобяващ средновековен замък със здрави кули. Тук е имало старо тракийско селище и до днес се виждат останки от крепост от новожелязната епоха. На много от скалите са издълбани трапецовидни култови ниши. По-голямата част от тях имат трапецовидна форма, но има и цилиндрично засводени. Счита се, че в многобройните ниши по скалите са били поставяни урни с праха на починали представители на по-низшето съсловие

Природна забележителност “Побития камък”



Намира се землището на с. Сърница, община Минерални бани, Хасковска област. Природната забележителност има площ от 1 ха. Обявено е със заповед № 1427/13.05.1974 на МОСВ. Представлява комплекс от интересни скални образувания.

Природна забележителност “Огледната скала”



Намира се землището на с. Горно Брястово, община Минерални бани, Хасковска област. Природната забележителност има площ от 1,5 ха. Обявена е със заповед № РД-551/07.05.2003 на МОСВ. Преди да бъде обявена за природна забележителност е била обявена като историческо място.



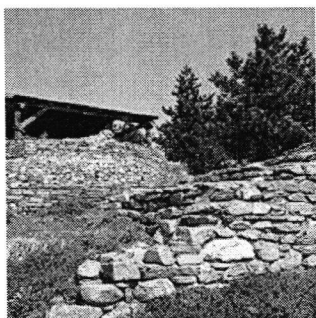
- паметници на културата.

Ландшафтът, който се разкрива пред очите на пътуващия в тази част на страната е доста по-различен от този от преди няколко века. Релефът не е претърпял особени промени през последните десетина хилядолетия, но по отношение на останалите елементи, промените са значителни. Първата голяма разлика... Първата голяма разлика в сравнение със съвременността е, че в древността районът е бил почти изцяло покрит с вековни гори. Според документи от XVII век, не само планините, но и долините по поречията на реките са били гъсто залесени. Селищата и обработваемите земи около тях са били незначителни по размери островчета сред горските масиви. Масовото изсичане на горите започва след XVIII век, когато нарастващото население в района започва да разчиства нови земи за земеделие, а успоредно с това се провежда и сеч за добив на дървесина, която със салове по р. Марица се транспортирала към Одрин и Цариград. Наличието на огромни горски масиви, както и някои неголеми различия в климата били причината местните реки в древността да са били значително по-пълноводни. На територията на общината има 52 културно-исторически паметници с местно и национално значение, регистрирани от Националния институт за опазване паметниците на културата. Те са от различни епохи и са разпръснати из територията на общината – често намиращи се в горски и ненаселени местности. Мекия климат, прекрасните условия за земеделие и скотовъдство, наличието на минерални извори и пълноводни реки са причината, поради която районът е бил заселен от най-дълбока древност. Минерални бани носи славата си на балнеоложки курорт още от римската епоха, когато топлите извори (14 на брой) са привличали хората с лечебния си ефект. Безспорен е факта, че още през II в. около топлите минерални извори е съществувало селище. Според историческите сведения тук е бил разположен така наречения град Топлицос /Топлика/ с над 12 000 жители. Разкритите археологически паметници потвърждават, че около минералните извори е кипял интензивен начин на живот през различните исторически периоди. Особено интересни за културен туризъм са тракийските мегалитни паметници. Названието им в буквален превод означава “голямокаменни” – изградени от внушителни по размери каменни блокове. Всъщност, истински мегалитни паметници в Тракия са долмените и кромлехите. По аналогия, както и по териториална, хронологическа и културна общност към тях се причисляват и други паметници като скални гробници, ниши, басейни и др. Твърде често те се срещат обединени във внушителни култови комплекси, какъвто има при село Сърница. Като правило мегалитите са разположени в красиви местности, върху височини с изяви над околния терен скални масиви, от които се откриват живописни панорамни гледки. Племенната принадлежност на създателите на мегалитните паметници не е категорично доказана. Археологическите данни за живота на тракийското население от ранножелязната епоха по тези земи са доста оскъдни. Все пак от досегашните изследвания е ясно, че през този период тук е налице една доста разгърната селищна система, съставена както от открити селища с неголеми размери, така и на добре защитени крепости, строени най-вече по естествено укрепени височини.



Крепост „Градището” в Минерални бани

Историческата крепост от времето на траките „Градището” се намира на 1,5 км. северно от с. Горно Брястово и е била строена от големи ломени камъни без хоросан. Тя е елипсовидна, а стените ѝ, дебели средно по 2,5м, са в състояние на разсип. Дълга е 150м и широка 50м, застроената площ е 5-6 дка и има два вътрешни зида. Крепостта „Калето” се намира в местността „Св. Дух” в рамките на селището Минерални бани и е добре запазена. Тя има форма на неправилен многоъгълник. Крепостните стени следват очертанията на терена, дебели са 2м, високи са 3,5м и заграждат около 2 дка пространство. Разкопките проведени през 1966-1970г. разкриват два входа от южната страна и две потерни (малки врати) на Западната и източната страни, които през Средновековието са зазидани. Установено е, че крепостта е съществувала от II век до XIV век и е служила за отбрана на селището, възникнало през II век около минералните извори



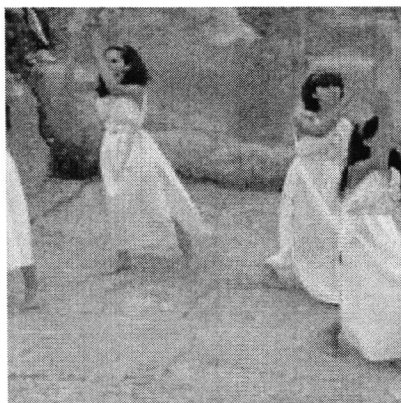
Римска крепост над с. Сърница

Близо над с. Сърница до прохода „Гидика“ се намират стени на римска крепост със сигнална кула. В нея е намерен един рядък и ценен документ – военна диплома от император Елагабал, носеща дата 7 януари 221г. Тя се намира в бившия придворен музей във Виена.



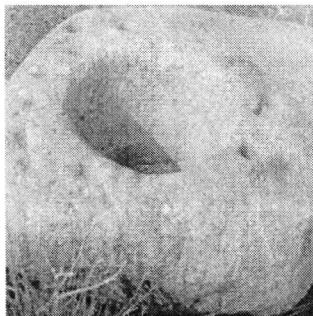
Богородична стъпка

Следа от римската епоха е запазената и до днес забележителност, известна като “Стъпката”, която е изсечена в естествена скала. Тя се намира на 5 метра от първия минерален извор, дълга е 2 метра, дълбока 1 метър и широка 0,75м.. Според историците това е старинен саркофаг, а местното население е създало легенда за Богородица и за нейната “чудодейна стъпка”, затова и християни и мюсюлмани почитат това свято място и оставят конец или парче от дрехата си за здраве и щастие.



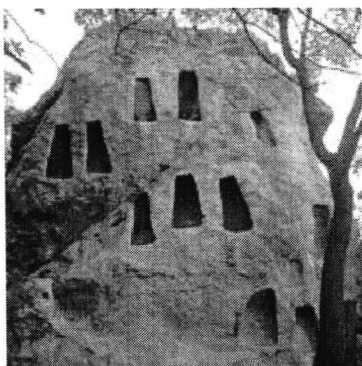
Нимфеуми

Древните траки обожествявали изворите и често ги превръщали в светилища посветени на водните нимфи, наричани нимфеуми. Те са служили за извършването на обреди свързани с култа към мъртвите, както и такива свързани с вярата на траките в цикличността на вечно обновяващата се природа. След приемането на християнството, поради невъзможността на тази нова религия да се пребори със здраво вкоренените местни обичаи, старите вярвания придобиват нов християнски смисъл и обяснение. По този начин почитта към старите езически светилища се запазва, но вече пречупена през призмата на новата религия. Вероятно тогава са възникнали и преданията, които битуват сега сред местните хора.



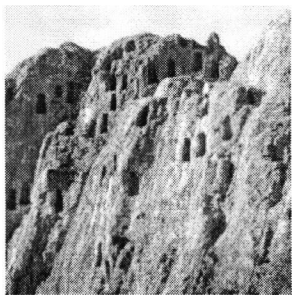
Шарапаните в Минерални бани

Шарапаните (винарски камък „Шарап таш“) са скални вдлъбнатини, направени от хората преди 2600-2800 години. Археологически разкопки датират тези находки около VIII-VI в. пр. н. е. Това са изкуствено направени вдлъбнатини в скалите с дълбочина 20-70 см. и диаметър 50-180 см. Всяка шарапана се състои от две нееднакви басейнчета с наклонен под и открито или закрито каналче. Името шарапана идва от турската дума шарап и означава вино. Това показва, че в тях обитателите на тези места са преработвали грозде за вино. Счита се, че шарапаните са свързани с култа към бог Дионисий. Шарапани има в местностите Кара кая, Гарваница, Пожарището, Аврамов камък. Има и други подобни паметници в района, с различни форми и размери. Има две теории за използването на тези интересни съоръжения: според едната това са винарни (за мачкане на гроздето за вино), а според другата – при рудодобив, за пречистване на стритата руда с вода. Според някои автори шарапаните са синхронни с мегалитните паметници (от I хилядолетие пр. Хр.) и са използвани дълго време.



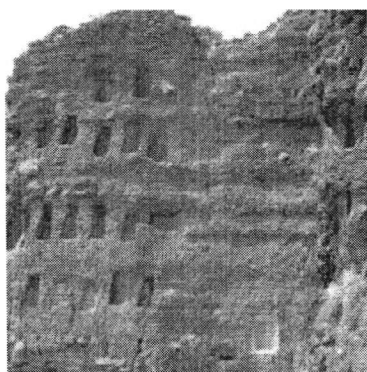
Тракийски култово-погребален комплекс

Край с. Ангел войвода в местността Хисаря се намира тракийски култово-погребален комплекс от ранновизантийската епоха. Той представлява обширен комплекс от изсечени в скалите мегалитни съоръжения, скални ниши, гробница, жертвеник, шарапана и скален диск. Култово-погребалния комплекс датира от I хилядолетие преди Христа и е един от най-големите тракийски религиозни паметници в Хасковска област



Скален комплекс „Орлови скали“

Скалният комплекс „Орлови скали“ до с. Сърница е комплекс от интересни и величествени скали, някои от които достигат 30-40 м. височина. Това е скален феномен, наподобяващ средновековен замък със здрави кули. Тук е имало старо тракийско селище и до днес се виждат останки от крепост.. до днес се виждат останки от крепост от новожелязната епоха. На много от скалите са издълбани трапецовидни култови ниши. По-голямата част от тях имат трапецовидна форма, но има и цилиндрично засводени. Счита се, че в многобройните ниши по скалите са били поставяни урни с праха на починали представители на по-низшето съсловие..



Долмени в Минерални бани

Интересни забележителности са т.нар. долмени. Долмените на територията на Община Минерални бани се намират край с. Сърница в местностите: Наредените камъни, Побит камък, Сойката, Орлови скали, Каракая. Това са гробници на знатни тракийски аристократи. Долмените са най-старият тип градени тракийски гробници. Принадлежат към групата на така наречените “мегалитни” паметници. Мегалитната култура /от гръцки Мегалос – голям и литос – камък/ включва три основни типа паметници: долмени /от бретонски дол – маса и мен – камък/, менхири – побити самостоятелни камъни и кромлехи или каменни огради, оградящи обикновено окръжност.

Интересно в случая е, че тези три типа паметници, имат твърде широко разпространение. Разпръснати са из цяла Европа – от Португалия до Кавказ и от Малта, на юг до Оркнейските острови в северна Англия. Освен на стария континент, те се срещат в Сирия, Израел, Ливан, северна Африка, дори и в Корея. По повод на широкото им разпространение, все още се спори дали тези съоръжения са продукт на един народ или пък са плод на независимите открития на различните етноси. Долмените са изградени от внушителни по размер каменни плочи, чието тегло понякога надхвърля един тон. Няколко такива плочи

изправени странично оформят правоъгълно помещение, покрито отгоре с хоризонтално поставена плоча. Понякога в една от вертикалните плочи е изсечен отвор за вход. Долмените могат да бъдат еднокамерни и многокамерни, със или без дромос /коридор/. Когато са многокамерни /с няколко помещения/, то последните могат да са разположени последователно /едно зад друго, с общ вход и връзка помежду им/, или едно до друго, с отделни входи. Строени са през ранната желязна епоха /XII-VI в. пр. Хр./. Поне част от тях са били покрити с могилни насипи, по-късно унищожени.

Уникален слънчев часовник в местността Асарът край село Ангел войвода



Уникален слънчев часовник на повече от 5000 години е открит в местността Асарът край село Ангел войвода. Според астрономи той е уникален и е най-древният в света и часовникът представлява седем стъпала, издълбани в скалата и се смята, че единственият подобен се намира в Мексико но той там е от пет стъпала.

Археолози обаче твърдят, че всъщност става въпрос за жертвеник, където са поднасяни в дар на боговете животни. край село Ангел Войвода. Според астрономи този слънчев часовник е уникален. Чрез него могат да се отчитат не само часовете, а и минутите, секундите и дните, така че той изпълнява и функцията на календар. Според историците обаче каменните стъпала всъщност са жертвеник, върху който са пренасяни в дар на боговете животни. Светилището било използвано в ранножелязната епоха и датира от 2000 години пр. Хр.

крепост Хисара

Късноантичната и средновековна крепост Хисара се намира на едноименния връх, на 1.56 км източно по права линия от центъра на село Татарево. Крепостта се намира край река Клокотница на голям и стръмен конусовиден хълм. От крепостта при с. Минерални бани той се вижда в североизточна посока, а от Хасково - в югозападна. Крепостта не е проучвана. Крепостните стени, строени от ломен камък и бял хоросан, вървят по края на склона, затрупани в земята. Формата на крепостта вероятно е неправилен многоъгълник. Наред със средновековната (X-XII в.) тук се намира и ранновизантийска керамика (V-VI в.) и средновековни желязни върхове от стрели (IX-XIV в.). По видимите крепостни останки, разкрити от иманяри, (част от крепостната стена и помещенията по средата на склона), хоросана е примесен със стрити тухли - очевидно тук средно-вековната крепост е построена върху по-стари римски или ранновизантийски основи. В землището на селото са открити повече антични паметници, а на повърхността на Хасара - една монета от римската епоха. Целенасочени археологически проучвания на територията на площта на проекта не са извършвани и не са установени предмети или постройки с археологическа стойност. Обекта не е заведен в архивите и регистрите на НИПК.

2. Въздействие върху елементи от Националната екологична мрежа, включително на разположените в близост до обекта на инвестиционното предложение

Реализацията на предложението няма да окаже отрицателно въздействие върху елементите от Националната екологична мрежа.Евентуално въздействие в рамките на строителната площадка ще се окаже по време на строителството.но то ще е в ще е ограничено в рамките на допустимото от подобен вид съоръжения. Предизвиканите шумови натоварвания ще са минимални и няма да породят безпокойство сред биоразнообразието в близост до обекта.

3. Вид на въздействието (пряко, непряко, вторично, кумулативно, краткотрайно, средно- и дълготрайно, постоянно и временно, положително и отрицателно).

Въздействие върху земеползването:

Териториален обхват: **среден**

Степен на въздействие: **незначителна**

Честота: **постоянна**

Продължителност: **период на строителство на обекта**

Възможност за възстановяване: **извършване на рекултивация**

Кумулативно и комбинирано въздействие - **няма**

Въздействие върху атмосферния въздух:

Териториален обхват - **малък**

Степен на въздействие - **незначително**

Продължителност на въздействието - **краткотрайно**

Честота на въздействието - **ниска**

Кумулативно и комбинирано въздействие – **няма**

Въздействие върху водите:

Териториален обхват - **среден**

Степен на въздействие –**постоянен**

Продължителност на въздействието – **дългосрочно**

Честота на въздействието - **постоянно**

Кумулативно и комбинирано въздействие – **подобрително**

Въздействие върху почвата:

Териториален обхват - **среден**

Степен на въздействие - **постоянен**

Продължителност на въздействието - **дългосрочно**

Честота на въздействието - **постоянна**

Кумулативно и комбинирано въздействие - **няма**

Въздействие върху земните недра:

Териториален обхват: **малък**

Степен на въздействие: **незначително**

Честота: **постоянна**

Продължителност: **дългосрочна**

Възможностност за възстановяване: **не**

Кумулативно и комбинирано въздействие - **няма**

Въздействие върху ландшафта:

Териториален обхват: **малък**

Степен на въздействие: **незначително**

Честота: **постоянна**

Възможност за възстановяване: **частично**

Кумулативен ефект: **не се очаква**

Въздействие върху минералното разнообразие:

Териториален обхват: **малък**

Степен на въздействие: **незначителна**

Честота: **постоянна**

Продължителност: **дългосрочна**

Възможност за възстановяване: **не**

Кумулативно и комбинирано въздействие : **няма**

Въздействие върху биологичното разнообразие и неговите елементи:

Териториален обхват: **малък**

Степен на въздействие: **незначителна**

Честота: **постоянна**

Продължителност: **дългосрочна**

Възможност за възстановяване: **да**

Кумулативно и комбинирано въздействие : **няма**

В **заклучение** може да се каже, че евентуалната реализация на инвестиционното намерение няма да създаде дисбаланс в параметрите на околната среда – и няма да превиши нормативите на ЗООСВ и поднормативните му актове.

4.Обхват на въздействието - географски район; засегнато население; населени места (наименование, вид - град, село, курортно селище, брой жители и др.)

Въздействието от обекта ще се прояви локално, само в ограничената територия на обекта. Не се очаква генериране на емисии и отпадъци във вид и количество, които да окажат значително отрицателно въздействие върху предета на опазване на в защитената зона Акустичен дискомфорт по време на извършване на строителството незначителен, тъй като е извън регулацията на с.Сусам.

5.Вероятност на поява на въздействието.

Въздействието се появява със започване и по време на строителството Не се очаква проява на въздействие след приключване на строителството.

6.Продължителност, честота и обратимост на въздействието.

Инвестиционно предложение е със значителен положителен ефект за подобряване на инфраструктурата в района на с.Сусам . Въздействието на обекта върху отделните компоненти на околната среда по време на строителството ще е краткотрайно, несъществено и възстановимо.

7. Мерки, които е необходимо да се включат в инвестиционното предложение, свързани с предотвратяване, намаляване или компенсиране на значителните отрицателни въздействия върху околната среда.

Мерките за намаляване въздействието върху околната среда са:

- Строителните машини и транспортни средства да се поддържат в изправност - *Опазване на въздуха, водите и почвите от замърсяване*
- Бетоновите съоръжения да се проектират и изпълнят с водоплътен бетон.- *Недопускане на течове. Запазване на подз. води от замърсяване.*
- Да се предвидят места и съдове за временно депониране на битовите отпадъци до извозването им от специализирана фирма- *Запазване на района на строителство и прилежащите терени от замърсяване*
- Отнетият хумус да се складира и след приключване на строителните работи да се връща за рекултивация- *Запазване на плодородния почвен слой.*

Очаква се въздействието да е незначително, в рамките на обекта, с възможност за възстановяване след прекратяване на дейността.

8. Трансграничен характер на въздействията.

Не се очаква трансгранично въздействие от реализацията на проекта „Изграждане на пречиствателна станция за битови и отпадни води в землището на с.Сусам,общ Минерални бани "

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За инвестиционното предложение е уведомена писмено община Минерални бани , и кметство с.Сусам.Засегнатото население е информирано по надлежния ред ,чрез поставяне на обяви.

В преценката за инвестиционното предложение са направени препоръки за свеждане до минимум на негативните въздействия на Инвестиционно предложение” Изграждане на пречиствателна станция за битови и отпадни води в землището на с.Сусам,общ Минерални бани ".

Строителството на обекта няма да предизвика замърсяване на околната среда над установените норми.Замърсяванията са с ограничен обхват в границите на обекта и се оценяват като твърде незначителни. От тях не произтича отрицателно въздействие върху други обекти и компоненти на околната среда.

Инвеститор: Община Минерални бани.

Кмет:.....
/Мюмюн Искендер/

